

تفاوت بکارگیری نرخ سود با نرخ بهره در اقتصاد مهندسی و ارزیابی اقتصادی طرحهای سرمایه‌گذاری در جوامع اسلامی

دکتر علیرضا علی‌احمدی - عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت

دکتر حسین علی‌احمدی - عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت و سامانک نوری

از مسائل مهمی که در عرصه اقتصاد امروز دنیا مطرح می‌باشد، تصمیم‌گیری است بطوریکه در انجام کلیه طرحهای سرمایه‌گذاری، توجیه اقتصادی لازم می‌باشد و یکی از مهمترین ابزارها، در این روش، تکنیکهای اقتصاد مهندسی می‌باشد که "نرخ بهره" در آنها دارای نقش تعیین‌کننده می‌باشد.

از سوی دیگر با توجه به حرمت مسلم "ربا" در دین میان اسلام و با فرض اینکه بین بهره و ربا تفاوت خاصی وجود نداشته باشد، کاربرد این علم مبتنی بر نرخ بهره با دیدگاههای ارزشی اسلام مغایر به نظر می‌آید.

البته باید در نظر داشت هر نوع دریافت اضافه در معاملات از مصاديق ربا و حرام نمیباشد، که به منظور رفع این ابهامات از مراجع عظام استفتاء شده است. در این تحقیق سعی شده است ضمن بررسی مفاهیمی از قبیل ربا، بهره، ارزش زمانی پول، تورم و اقتصاد مهندسی، تفاوت‌های سیستم اقتصاد اسلامی و سرمایه‌داری در این زمینه‌ها بررسی گردد.

پس از بررسی مفهوم بهره در اقتصاد سرمایه‌داری و به تبع آن اقتصاد مهندسی و نیز مقایسه نظرات مراجع عظام، مفهوم جدید تحت عنوان "نرخ سود" معرفی گردیده و بدین ترتیب شاخص جدیدی برای تصمیم‌گیری اقتصادی در قالب نظام ارزشی دین میان اسلام جهت ارزیابی اقتصادی طرحها ارائه شده

است.

بدین منظور روند سودآوری در پاره‌ای از صنایع کشور در یک دوره زمانی بررسی شده و تداوم آن مبنایی برای برآورد نرخ سودآوری در آن صنعت تلقی گردیده است.

نرخ سود مذکور بعنوان جایگزین نرخ بهره بانکی در فرمولهای اقتصاد مهندسی برای ارزیابی اقتصادی طرحها تلقی گردیده است و فرمولها عنداللزوم مورد تجدید نظر قرار گرفته‌اند.

واژه‌های کلیدی: اقتصاد مهندسی، بانکداری اسلامی، نرخ بهره، نرخ سود، نظام ارزشی اسلام، ربا، تورم، ارزش زمانی پول و اقتصاد اسلامی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی